

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2610/2021
21.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Бисерке Живановић, Споменке Зарић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душко Пјевач, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Хигијена“ Панчево, чији је пуномоћник Милорад Милићевић, адвокат из ..., уз учешће умешача на страни туженог Града Панчева, кога заступа Градско правобранилаштво Града Панчева, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1376/21 од 01.04.2021. године, у седници већа одржаној 21.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1376/21 од 01.04.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1376/21 од 01.04.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 494/19 од 09.12.2020. године, у ставовима другом, трећем и петом изреке, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу, за период 01.10.2016. године до 01.09.2019. године, исплати на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова исхране у току рада (топли оброк) укупан износ од 26.604,09 динара, са законском затезном каматом и доприносима на те износе.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 67.870,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправке пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 494/19 од 09.12.2020. године, ставом првим изреке, дозвољено је ступање Града Панчева у парницу у својству умешача на страни туженог. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан је тужени да тужиоцу, за период од 01.10.2016. године до 01.09.2019. године, исплати на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова исхране у току рада (топли оброк) укупан износ од 26.604,09 динара, односно одређене појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе наведено у

изреци. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да за тужиоца на досуђене месечне износе накнаде трошкова топлог obroка, као основицу, обрачуна и уплати доприносе на основу пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду ПИО, доприносе за незапосленост код надлежне Националне службе за запошљавање, доприносе за здравствено осигурање код Републичког фонда за здравствено осигурање, у висини према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, на дан уплате. Ставом четвртим изреке одбијен је, као неоснован, део тужбеног захтева, у делу за законску затезну камату и то од тражених наведених датума (дана доспелости предметних потраживања) до досуђених наведених датума (који су датуми падања туженог у доцњу) предметних новчаних износа. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 38.928,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1376/21 од 01.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су, као неосноване, жалбе тужиоца, туженог и умешача на страни туженог и првостепена пресуда потврђена у ставовима другом, трећем и петом изреке. Ставом другим изреке, одбијени су, као неосновани, захтеви тужиоца, туженог и умешача на страни туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП) да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Одлучујући о основаности ревизије, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био у радном односу код туженог на неодређено време. Умешач у овој парници је Град Панчево као оснивач туженог. У истом периоду послодавац је накнаду трошкова за исхрану у току рада исплаћивао запосленима у складу са Програмом пословања туженог за 2016, 2017, 2018. и 2019. годину, по којима је накнада трошкова за исхрану у току рада износила 3.500,00 динара бруто за пуно радно време. Износи досуђени тужиоцу представљају разлику између накнаде трошкова исхране у току рада обрачунате у вредности прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике („Службени гласник РС” бр. 27/15 од 18.03.2015. године, ступио на снагу 26.03.2015. године) и Посебним колективним уговором за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева („Службени гласник РС” бр. 59/2015) и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцу за

утужени период. Висина потраживања утврђена је на основу обрачуна туженог према којем је тужилац определио тужбени захтев.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су примењујући чл. 118. став 1. тачка 5. и 6, 246. став 1. и 2, 256. и 257. Закона о раду, члан 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из одредбе чл. 60. и 65. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредбе чл. 80. и 84. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева, оценили да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада у складу са посебним колективним уговорима, да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других јавних примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за исхрану у току рада, па је као основан усвојио постављени тужбени захтев.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови на правилно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за исхрану у току рада, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом

уређивању основнице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основница за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основнице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основнице за плате.

Због тога су, по схватању Врховног касационог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основнице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава ништаве и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен, као неоснован.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Према коначном успеху туженог у спору, туженом применом чл. 153., 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова првостепеног, другостепеног и ревизијског поступка и то право на накнаду трошкова за састав одговора на тужбу у износу од 6.000,00 динара, за заступање туженог од стране адвоката на три одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара (22.500,00 динара), за таксу на одговор на тужбу у износу од 2.118,00 динара, за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара и таксе на жалбу и на одлуку по жалби у износу од по 2.965,00 динара, за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, за таксу на ревизију у износу од 5.929,00 динара и таксу на ревизијску одлуку у износу од 8.893,00 динара, што све укупно износи 67.870,00 динара, све одмерено према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Тарифи из Закона о судским таксама, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**